

UCHWAŁA ANTYSMOGOWA – DOBRO CZY ZŁO?

INFORMACJA Z DEBATY Z 16 STYCZNIA 2024 r.

AGNIESZKA SOSNOWSKA
Z-CA DYREKTORA
DEPARTAMENT ŚRODOWISKA
URZĄD MARSZAŁKOWSKI WK-P
W TORUNIU

KONWENT WÓJTÓW GMIN
WIEJSKICH WOJEWÓDZTWA
KUJAWSKO-POMORSKIEGO

JASTRZĘBIE, 8 LUTEGO 2024 r.

**„WSZYSCY CHCEMY ŻYĆ
W ZDROWYM ŚRODOWISKU
I ODDYCHAĆ CZYSTYM
POWIETRZEM”**

fot. Mikołaj Kuras dla UMWKP

UCHWAŁA ANTYSMOGOWA

DZIENNIK URZĘDOWY
WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

Bydgoszcz, dnia 3 lipca 2019 r.

Poz. 3743

UCHWAŁA NR VIII/3619
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

z dnia 24 czerwca 2019 r.

w sprawie wprowadzenia na obszar województwa kujawsko-pomorskiego ograniczeń i zakazów
w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw

Na podstawie art. 18 pkt 1 i art. 89 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2019 r., poz. 512) oraz art. 96 i art. 91 ust. 1 i ust. 9 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2018 r., poz. 799 z późn. zm.¹⁾) uchwala się, co następuje:

§ 1. 1. W celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, na zdrowie ludzi i na środowisko, wprowadza się w granicach administracyjnych województwa kujawsko-pomorskiego ograniczenia i zakazy obejmujące cały rok kalendarzowy, określone niniejszą uchwałą.

2. Zakazy w uchwale jest mowa o rozpoczęciu eksploatacji instalacji należy przez to rozumieć pierwsze jej uruchomienie w miejscu obecnego użytkowania.

§ 2. Rodzaje instalacji, dla których wprowadza się ograniczenia i zakazy w zakresie ich eksploatacji to instalacje, w których następuje spalanie paliw stałych w rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne, w szczególności piece, kominki i kotły, w tym kotły schłodzone w układzie zasilania zasilanych kotłami na paliwo stałe, ogrzewacze dodatkowe, regulatory temperatury i urządzenia sterujące, jeżeli spełniają jeden z poniższych warunków:

- 1) dostarczają ciepło do systemu centralnego ogrzewania;
- 2) dostarczają ciepło do systemu ogrzewania wody użytkowej;
- 3) wydzielają ciepło poprzez:
  - a) bezpośrednie przeniesienie ciepła;
  - b) bezpośrednie przeniesienie ciepła w połączeniu z przeniesieniem ciepła do cieczy;
  - c) bezpośrednie przeniesienie ciepła w połączeniu z systemem dystrybucji górnego ciśnienia.

§ 3. Ograniczenia i zakazy dotyczą podmiotów, które eksploatacją instalacji wymienione w § 2.

§ 4. 1. W instalacjach, o których mowa w § 2, zakazuje się stosowania:

- 1) węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla;
- 2) mułw i flotokoncentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem;
- 3) paliw w postaci pyłki, w których udział masyowy węgla kamiennego o uziarnieniu poniżej 3 mm wynosi więcej niż 15%.

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w: Dz.U. z 2018 r. poz. 1356, 1479, 1564, 1580, 1592, 1648, 1722, 2161, 2332, z 2019 r. poz. 42, 412 i 452.

ZAKAZY, OGRANICZENIA

➤ dot. paliwa:

- od 1 września 2019 r. zakaz spalania: węgla brunatnego, mułw, flotokoncentratów, miazgi węglowej (do 3 mm) i mokrej biomasy (powyżej 20% wilgotności);

➤ dot. kotłów na paliwa stałe:

- od 1 stycznia 2024 r. zakaz eksploatacji kotłów pozaklasowych (poniżej 3 klasy);
- od 1 stycznia 2028 r. zakaz eksploatacji kotłów poniżej 5 klasy lub kotłów niespełniających wymagań ekoprojektu;

➤ dot. ogrzewaczy pomieszczeń na paliwa stałe, np. kominków:

- od 1 stycznia 2024 r. zakaz eksploatacji ogrzewaczy pomieszczeń, niespełniających wymagań ekoprojektu.

ZMIANA UCHWAŁY ANTYSMOGOWEJ [2021 R.]

Zapisy uchwały zmieniającej uchwałę antysmogową odnoszą się do:

- obszarów miast: Bydgoszczy, Torunia, Włocławka, Grudziądz, Nakła nad Notecią, Inowrocławia, Ciechocinka oraz uzdrowiska Wieniec-Zdrój z dostępem do sieci ciepłowniczej lub gazowej i dotyczą:
- ✓ zakazu od 1 stycznia 2022 r.:
  - eksploatacji kotłów na paliwa stałe w nowych budynkach/lokalach,
  - możliwości wymiany funkcjonujących kotłów na nowe kotły na paliwo stałe,
- ✓ zakazu od 1 stycznia 2022 r. eksploatacji ogrzewaczy pomieszczeń na paliwa stałe, np. kominków – w nowych budynkach/lokalach, jeżeli stanowią podstawowe źródło ciepła oraz nie spełniają norm emisyjnych tzw. „ekoprojektu”,
- ✓ skrócenia możliwości eksploatacji kotłów na paliwa stałe spełniających wymagania klasy 5 i ekoprojektu do 31 grudnia 2029 r.

ZMIANA UCHWAŁY ANTYSMOGOWEJ [2021 R.]

Zapisy obowiązujące od 1 września 2019 r. uchwały antysmogowej:

- Adresaci uchwały:
  - **podmioty eksploatujące instalacje**

Uchwała zmieniająca:

- Adresaci uchwały:
  - **właściciele instalacji, a także w zakresie zakazu stosowania określonych paliw stałych – podmioty eksploatujące instalacje, niezależnie od posiadanego tytułu prawnego do miejsca użytkowania instalacji.**

ZAUFANIE, ALE I KONTROLOWANI

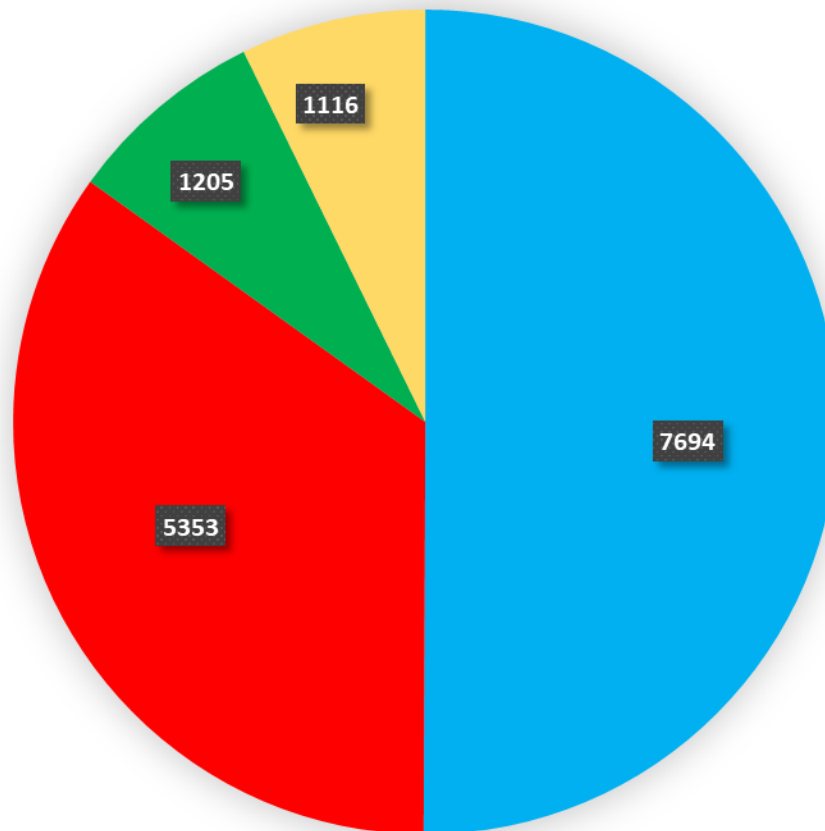
- Art. 379 Prawa ochrony środowiska

- Program ochrony powietrza:

Minimum 10 kontroli w każdej gminie miejskiej i miejsko-wiejskiej oraz 5 kontroli w każdej gminie wiejskiej w sezonie grzewczym w odniesieniu do całego roku 2023;

W pozostałych latach minimum: - Grudziądz, Inowrocław - 100 kontroli, - Nakło nad Notecią – 50 kontroli, - gminy miejskie i miejsko-wiejskie - 20 kontroli, - gminy wiejskie - 10 kontroli.

Łączna ilość kontroli 07.2020 r.-07.2023 r. (dane ze sprawozdań z POP)

Strefy:

- strefa kujawsko-pomorska
- strefa aglomeracja bydgoska
- strefa miasto Toruń
- strefa miasto Włocławek

ZAUFANIE, ALE I KONTROLOWANIE

	Strefa kujawsko-pomorska	Strefa aglomeracja bydgoska	Strefa miasto Toruń	Strefa miasto Włocławek
Liczba popełnionych wykroczeń [szt.]	2466	1769	102	148
Liczba udzielonych pouczeń [szt.]	3339	609	311	239
Liczba wystawionych mandatów [szt.]	613	1119	132	114
Liczba spraw skierowanych do sądu [szt.]	18	43	6	19

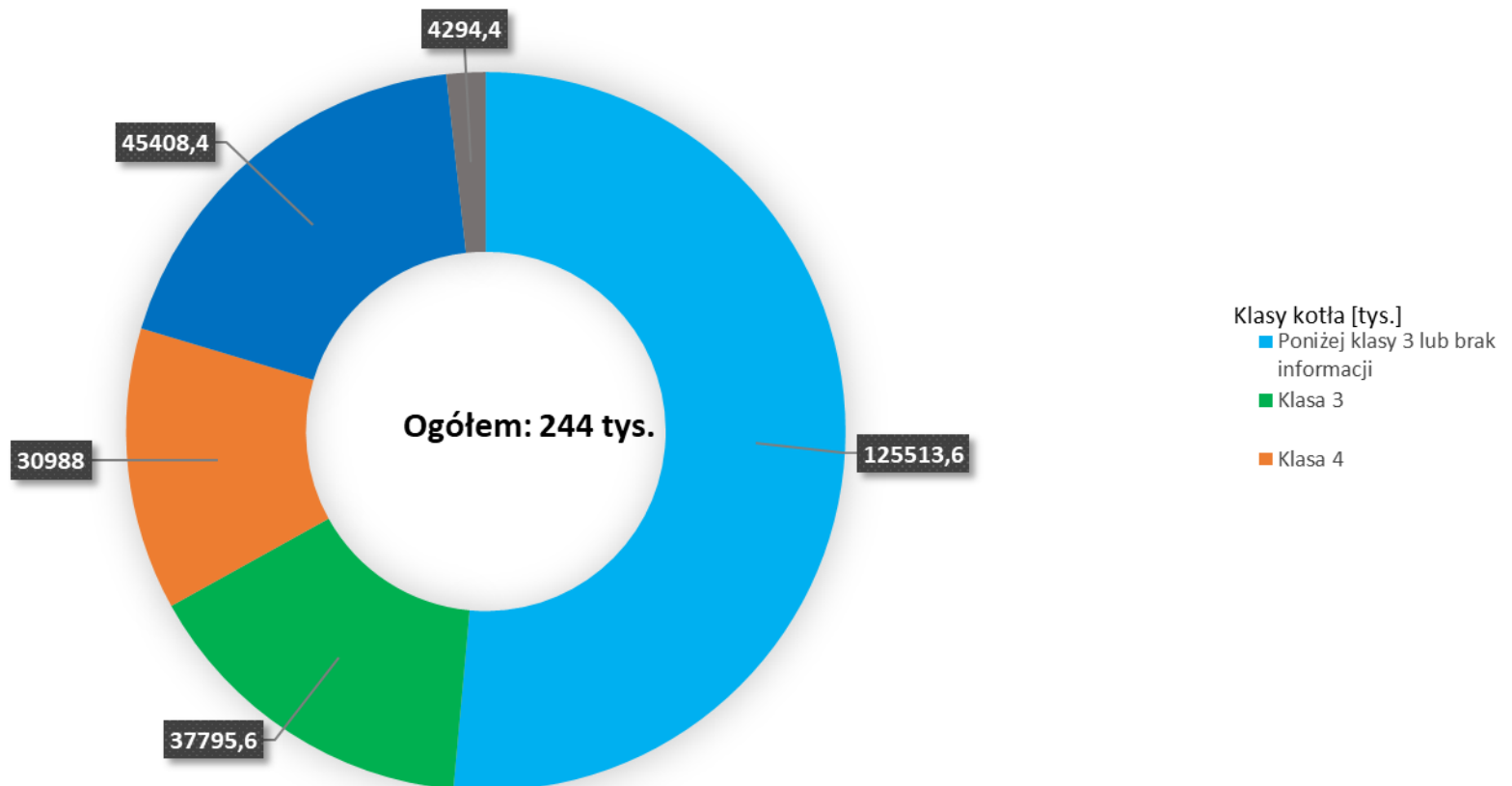
*dane ze sprawozdań POP za okres 07.2020 r.-07.2023 r.

STRUKTURA KOTŁÓW WG KLASY EMISYJNOŚCI

* DANE CEEB WG STANU NA DZIEŃ 9.01.2024 R. [84% WYPEŁNIENIA BAZY]

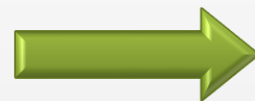
Struktura/liczba kotłów wg klasy z deklaracji

Kotły automatyczne w miejsce „kopciuchów”

**20-krotne
obniżenie
emisji
pyłowej !!**

*kocioł z
automatycznym
ciągłym podawaniem
paliwa*

**silnik sterowany
elektronicznie**

*kocioł z ręcznym
okresowym
podawaniem paliwa*

**silnik bez
elektroniki**

INSTYTUT CHEMICZNEJ
PRZETWÓRKI WĘGLA

Wymagania dla kotłów na paliwo stałe :

Graniczne wartości emisji zanieczyszczeń wg PN-EN 303-5:2012

Sposób zasilania paliwem	Rodzaj paliwa	Nominalna moc cieplna kW	Graniczne wartości emisji zanieczyszczeń (mg/m ³ przy 10 % O ₂)								
			CO			OGC (LZO)			Pył		
			Klasa 3	Klasa 4	Klasa 5	Klasa 3	Klasa 4	Klasa 5	Klasa 3	Klasa 4	Klasa 5
Ręczny	Biogeniczne	≤ 50	5000	1200	700	150	50	30	150	75	60
		> 50 ≤ 150	2500			100			150		
		> 150 ≤ 500	1200			100			150		
	Kopalne	≤ 50	5000			150			125		
		> 50 ≤ 150	2500			100			125		
		> 150 ≤ 500	1200			100			125		
Automatyczny	Biogeniczne	≤ 50	3000	1000	500	100	30	20	150	60	40
		> 50 ≤ 150	2500			80			150		
		> 150 ≤ 500	1200			80			150		
	Kopalne	≤ 50	3000			100			125		
		> 50 ≤ 150	2500			80			125		
		> 150 ≤ 500	1200			80			125		

Graniczne wartości emisji zanieczyszczeń wg Dyrektywy "Ecodesign"

Sposób zasilania paliwem	Rodzaj paliwa	Nominalna moc cieplna kW	Graniczne wartości emisji zanieczyszczeń (emisja sezonowa) (mg/m ³ przy 10 % O ₂)			
			CO	OGC (LZO)	Pył	NO _x
Ręczny	Biogeniczne	≤ 500	700	30	60	200
	Kopalne					350
Automatyczny	Biogeniczne	≤ 500	500	20	40	200
	Kopalne					350

JAKOŚĆ POWIETRZA NA TERENIE WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

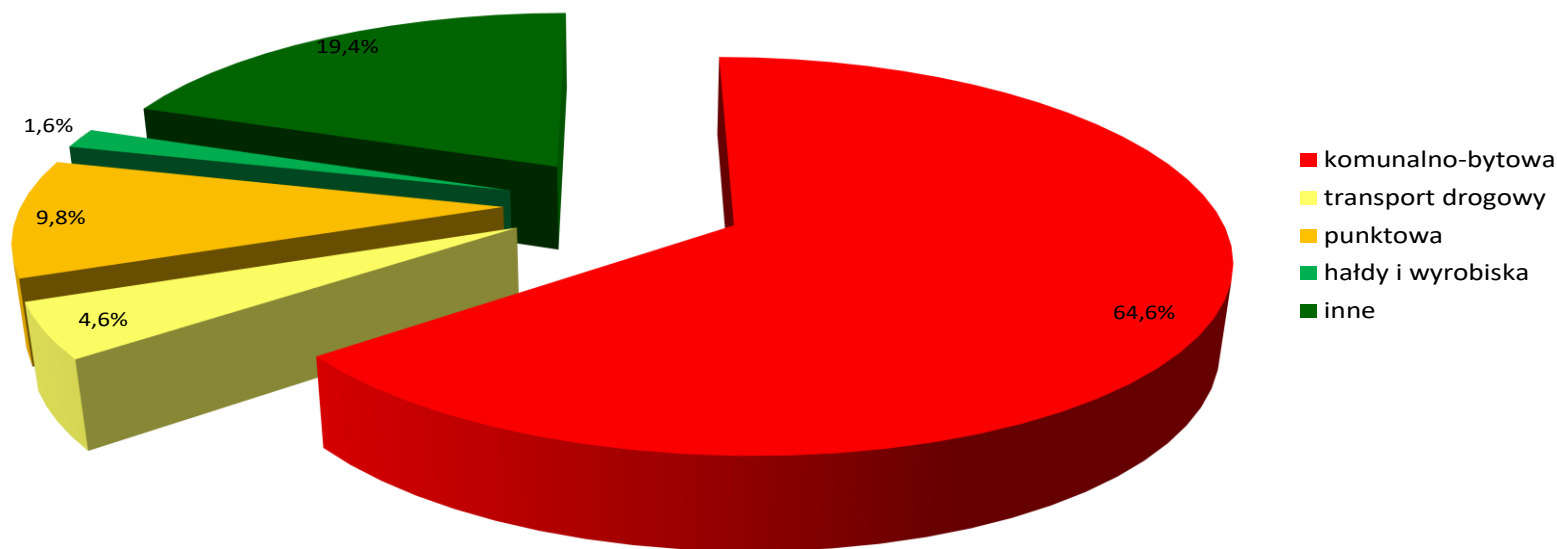
- pył PM10
- pył PM2,5
- benzo(a)piren

fot. Mikołaj Kuras dla UMWKP

JAKOŚĆ POWIETRZA NA TERENIE WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

Emisja pyłu PM10 w województwie kujawsko-pomorskim w 2021 roku

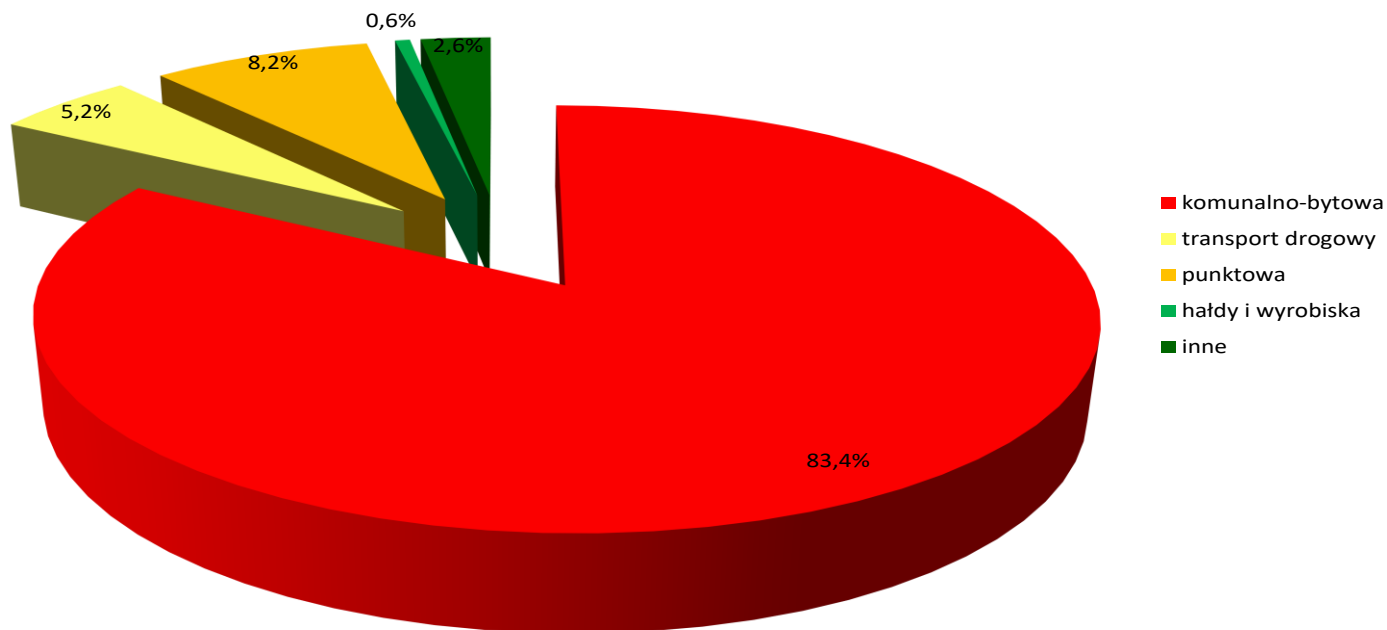
(wg bazy emisji do modelowania krajowego)

Krajowa baza danych emisyjnych przygotowana na potrzeby rocznej oceny jakości powietrza za rok 2022 wykazała, że wśród wszystkich źródeł emisji pyłu PM10 w województwie kujawsko - pomorskim największy udział ma **emisja komunalno - bytowa (64,6%)** oraz emisja punktowa (19,4%).

JAKOŚĆ POWIETRZA NA TERENIE WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

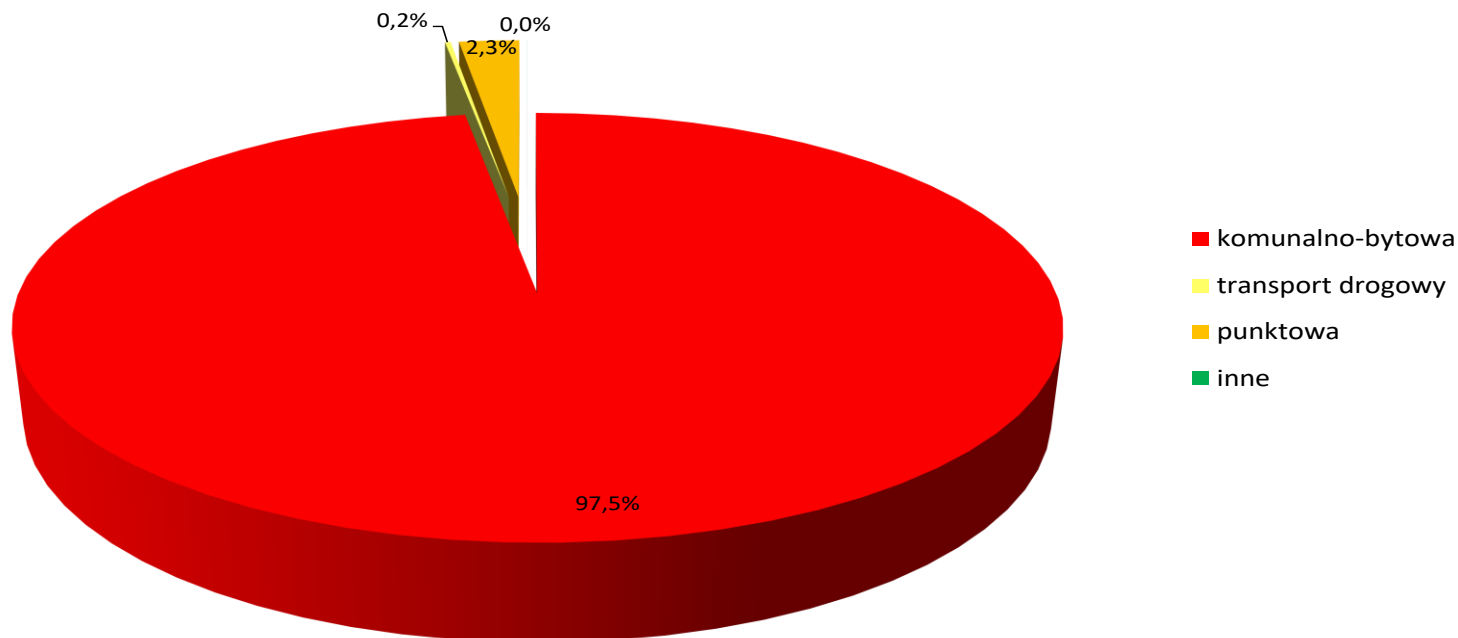
Emisja pyłu PM_{2,5} w województwie kujawsko - pomorskim w 2021 roku
(wg bazy emisji do modelowania krajowego)

Krajowa baza danych emisyjnych przygotowana na potrzeby rocznej oceny jakości powietrza za rok 2022 wykazała, że wśród wszystkich źródeł emisji pyłu PM_{2,5} w województwie kujawsko - pomorskim największy udział ma **emisja komunalno - bytowa (83,4%)**.

JAKOŚĆ POWIETRZA NA TERENIE WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

Emisja B(a)P w województwie kujawsko - pomorskim w 2021 roku
(wg bazy emisji do modelowania krajowego)

Krajowa baza danych emisyjnych przygotowana na potrzeby rocznej oceny jakości powietrza za rok 2022 wykazała, że wśród wszystkich źródeł emisji benzo(a)pirenu w województwie kujawsko - pomorskim największy udział ma **emisja komunalno - bytowa (97,5%)**.

Czy jakość powietrza jest obojętna dla zdrowia mieszkańców Kujaw i Pomorza?

Zanieczyszczenia powietrza, ich monitoring i wpływ na metabolizm

fot. Mikołaj Kuras dla UMWKP

ZAGROŻENIA ZDROWOTNE ZWIĄZANE Z ZANIECZYSZCZENIEM POWIETRZA

1. ALERGIE (KATAR SIENNY, ZAPALENIE SPOJÓWEK),
2. ASTMA (ZAOSTRZENIE PROCESU)
3. PRZEWLEKŁE ZAPALENIE OSKRZELI (ZAOSTRZENIE PROCESU)
4. PRZEWLEKŁA OBTURACYJNA CHOROBA PŁUC – POCHP (ZAOSTRZENIE PROCESU)
5. CHOROBY UKŁADU KRAŻENIA (ZAWAŁ, ZATOROWOŚĆ, UDAR, ARYTMIE)
6. ZABURZENIA ROZWOJU PŁODU (PORONIENIA, NISKA WAGA, WCZEŚNIACTWO).
7. NOWOTWORY

SMUTNA STATYSTYKA

- PRAWIE **500.000** OSÓB UMIERA PRZEDWCZEŚNIE W EUROPIE Z POWODU ODDYCHANIA ZANIECZYSZCZONYM POWIETRZEM.
- W POLSCE TA LICZBA TO **44 764** OSÓB, CO STANOWI OKOŁO **10% WSZYSTKICH** PRZYCZYN ZGONÓW W POLSCE.
- LICZBA ZGONÓW Z POWODU EKSPOZYCJI NA ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA JEST OK. **10 RAZY** WYŻSZA NIŻ LICZBA ZGONÓW W WYNIKU WYPADKÓW DROGOWYCH.

Finansowanie... „Czyste Powietrze” „Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027”

„W programie regionalnym nie wspieramy
wymiany indywidualnych źródeł ciepła w
jednorodzinnych budynkach mieszkalnych na
inne indywidualne!!!”

Podpisano umów
41 517
na kwotę ponad
1 mld zł

fot. Mikołaj Kuras dla UMWKP

fot. Mikołaj Kuras dla UMWKP

- egzekwowanie wymagań prawnych obowiązującej uchwały antysmogowej w zakresie poprawy jakości powietrza ogranicza wciąż ubóstwo energetyczne, którego nie można nie dostrzegać
- niektórzy mieszkańcy w swoich budżetach nigdy nie znajdą pieniędzy na wymianę kopciuchów
- 50% ankietowanych nie wie jak walczyć z zanieczyszczonym powietrzem
- mieszkańcy gmin nie doświadczyli akcji informacyjnej
- jak w czasie kryzysu energetycznego były należne dodatki finansowe na zakup węgla – edukacja nikomu nie była potrzebna
- z uwagi na kryzys energetyczny występujący w ostatnich latach, liczbę kotłów pozaklasowych – należy wydłużyć termin ich wymiany
- wydłużanie terminów w uchwale antysmogowej - to deprecjonowanie prawa

„Uchwała antysmogowa – dobro czy zło?”

16 stycznia 2024 roku

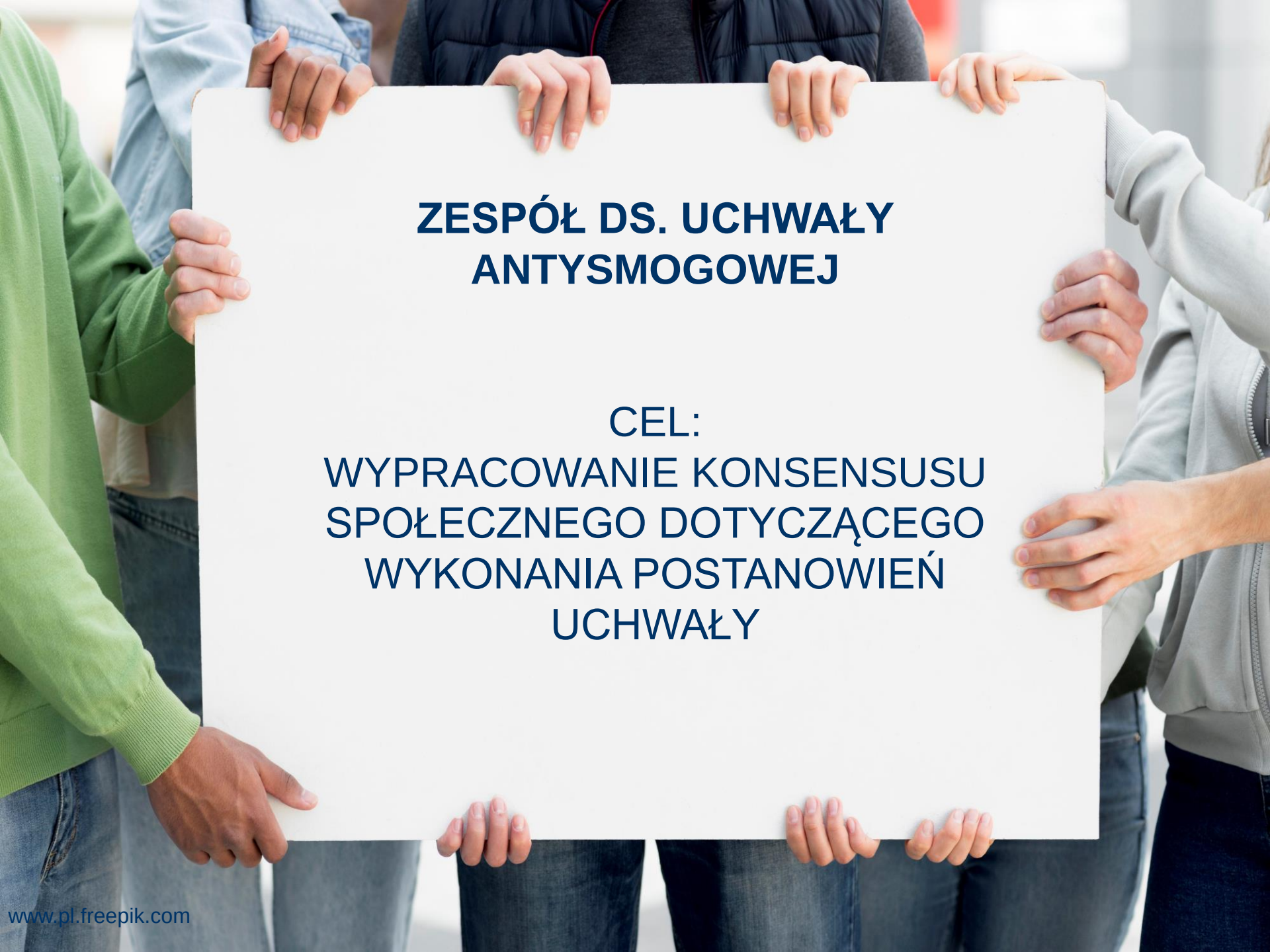
fot. Mikołaj Kuras dla UMWKP

ISTOTNY I TRUDNY
DO ROZWIĄZANIA PROBLEM SPOŁECZNY
I ŚRODOWISKOWY

ISTNIEJE POTRZEBA DYSKUSJI W KAŻDEJ GMINIE
I OPRACOWANIA GMINNYCH PROGRAMÓW WALKI
ZE SMOGIEM

ISTNIEJE POTRZEBA POŁĄCZENIA WSZYSTKICH GMIN W CELU
OSIĄGNIĘCIA CZYSTEGO POWIETRZA

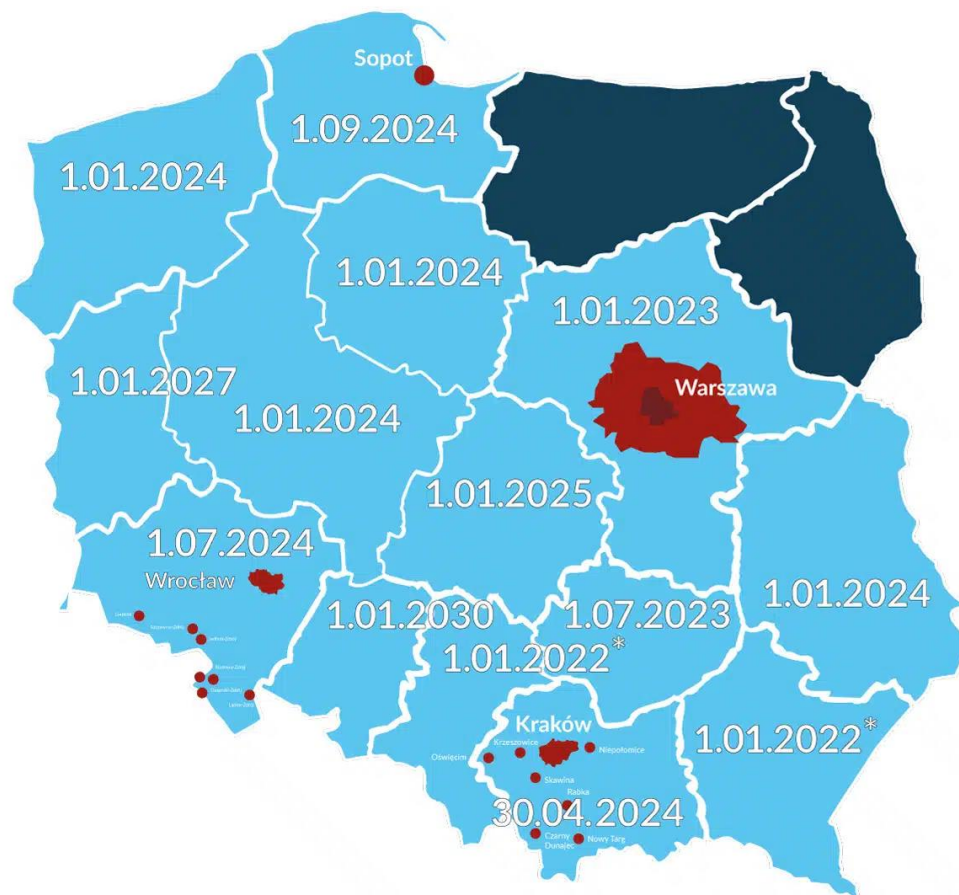
A group of people, mostly young adults, are holding a large white rectangular sign. The sign is the central focus, with text written on it in dark blue. The people are wearing casual clothing like sweaters and jackets. The background is slightly blurred, suggesting an outdoor setting.

ZESPÓŁ DS. UCHWAŁY ANTYSMOGOWEJ

**CEL:
WYPRACOWANIE KONSENSUSU
SPOŁECZNEGO DOTYCZĄCEGO
WYKONANIA POSTANOWIEŃ
UCHWAŁY**

ROZESZNANIE NT. OBOWIĄZUJĄCYCH UCHWAŁ ANTYSMOGOWYCH NA TERENIE KRAJU

[opracowanie Ogólnopolskiego Alarmu Smogowego]

Terminy wejścia w życie zakazów użytkowania kotłów pozaklasowych i zakazów spalania węgla

Stan na listopad 2022 r.

- Województwa z zakazem użytkowania „kopciuchów”
- Zakazy spalania węgla i/lub innych paliw stałych

- 5 województw: termin minął bądź jest zbieżny z „naszą” uchwałą (lubelskie, świętokrzyskie, zachodniopomorskie, wielkopolskie, mazowieckie);
- 2 województwa przyjęły wariantowość wymiany kotłów w zależności od wieku kotłów znaczna liczba kotłów do wymiany do końca 2023 r. (podkarpackie, śląskie);
- 4 województwa – wymiana w trakcie i do końca 2024 r. (dolnośląskie, małopolskie, pomorskie, łódzkie);
- 2 województwa – zakaz eksploatacji kotłów od 2027 i od 2030 r. (lubuskie, opolskie).

**URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA
KUJAWSKO-POMORSKIEGO W TORUNIU**

...dziękuję za uwagę

**Agnieszka Sosnowska
z-ca dyrektora
Departament Środowiska**